یادداشت

به سوی شرق

وحید معتمدنژاد

مردی از غرب آمد و به سوی شرق رفت! به همین سادگی جمله‌ای بسته و گزاره‌ای به او منتسب شد.

آقای دکتر مسعود پزشکیان را در این گزاره رئیس‌جمهور خطاب نمی‌کنم که سادگی او در کلام و رفتارش عین مردمان جنوب شرقی ایران بی‌پیرایه است!

در سفر ایشان به بیرجند، شهر دل‌سوختگان و دست پینه‌بستگان و افراد صورت چروک‌بسته کویر، ظرفیت تاب‌آوری و طاقت آفتاب سوزان مردمانش به مراتب بیشتر از درد فقر و اقتصاد به چشم می‌خورد.

در این شهر و به زعمی این دیار، آب در آن کیمیاست، چنان‌که لایه‌های زمین طوری ترک برداشته‌اند که مأمن خزندگانی هستند، بدون اعتنا به هیچ عبوری.

اما شما در یک روز خاص، تنها چند ساعت از این شهر عبور کردید و رفتید.

به روال تمام رؤسای جمهور از پلکان هواپیما قدم بر زمین تابیده خورشید سوزان گذاشتید و جمعی آشنا به شما خوشامدی گفتند و با همان سبک راه‌رفتن خاص خودتان گذشتید و سپس سوار بر مرکبی شدید که از آینه آن قطاری از محافظان شما را مشایعت می‌کردند.

به شهر بیرجند رسیدید و نشستید مانند صدها نشستی که در طول عمر ریاست‌جمهوری‌تان در اکثر نقاط ایران برای‌تان فراهم کردند.

اما اینجا مردمانش اهل هیچ نشستی نیستند و از طلوع آفتاب تا غروب آن در دل کویر می‌دوند و نفسی اگر بماند، در کومه‌های گلی، ستاره‌ای می‌چینند تا در سفره قناعت خود خوشبختی را فال بگیرند.

شما در چنین سرزمینی با دستچین‌های مسئولان به دیدار نشستید و باز طی روال قبلی‌ها سخن گفتید و یادداشتی از گفته‌های‌تان پرونده قطوری شد برای بررسی فردای پس از شما برای دست‌اندرکاران این شهر دورافتاده، اما نزدیک به خدای ستاره‌ها.

بررسی شود یا بایگانی بماند!

حال که مجبور شدم پیشوند رئیس‌جمهور را به شما اضافه کنم، شما تنها رئیس‌جمهوری هستید که در دیدار با صندلی‌نشینان محل سخن‌تان در آرامش سخن راندید و این جمع با طیب خاطر خنده‌ای بر لب گزیدند و صحنه تمام شد.

آقای رئیس‌جمهور عزیز، تا از یاد نبرده‌ام مردمان این دیار بسیار صبورند و نشانه آن هم همان صبری بود که در عطسه‌ای در مواجهه با گل نرگس سراغ‌تان آمد!

راستی هیچ می‌دانید گل نرگس در همین کویر می‌روید که شما به نشانه صبر به آن عطسه کردید!

صبر در این نقطه از کویر، مدال تمام قهرمانان این خطه از ایران است.

در مقابل تمام سختی‌ها چه باد سوزان و چه نفیر دشمن که از کرکس‌های لانه‌نشین کوه‌های باقران بر بام خانه‌های آنان لانه می‌گزیند، صبر و طاقتی عجیب دارند.

هیچ ناملایماتی را چه در گفتار و چه در کردار برنمی‌تابند، درعین‌حال خیلی هم رئوف و مهربان‌اند.

شما معدل این دو صفت را در کارنامه دولت خود ثبت کنید که حجم بزرگی از طرفداری را در پیشینه خود حک خواهید کرد. بی‌شک روزگاری در آینده به دردتان خواهد خورد.

هرچند در روایات تاریخی سخن از شلاق ظلم و ستم بر پیکره کویرنشینان این منطقه به لحنی بر زبان آورده‌اند که فلان شخصیت سلطنتی فلان دوران چه‌ها روا داشته و چه‌ها کرده است، اما دستور به رجوع به خاطرات سالخوردگانی صادر فرمایید که تفاوت حال و آینده سرفصل گزارش سالانه به محضر شما باشد.

برمی‌گردم به همان جناب پزشکیانی که سادگی را در جمع خراسانی‌های جنوبی ادا کردید و خودتان را یک پزشک جراح و استاد دانشگاه معرفی کردید و خوشحال بودید از قطرات بارانی که این روزها بر کشور نازل شد، لابد می‌دانید که این شهر اولین شهری است که در آن لوله‌کشی آب انجام شده و در کنار آن دانشگاهی و مدرسه‌ای به قدمت دارالفنون شهر و دیار شما دارد و مهد نخبگانی است با لقب چندین پدر علم در ایران که تا جایی که نگارنده در ذهن دارم، در این سفر نامی از این بزرگان بر لسان شما نقش نبست که صدالبته در برنامه تنظیمی برای شما ظاهرا محلی از اعراب نداشتند!

جناب پزشکیان شک ندارم که پس از برگشت‌تان به اَبَرشهر ایران، سفرتان خاطره‌ای خواهد شد در لابه‌لای اسناد تنظیمی و تصویبی در چرخه اداری این شهر، اما مردمان این شهر بار دیگر جلوی گل نرگس عطسه‌ها خواهند زد و صبورتر.

به درد مردم این گوشه از کشور ما توجه کنید، شاید بایگانی درددل آنها کارگشا باشد، نه سندهای بایگانی در زیرزمین‌های نمور ادارات دولتی شهرستان بیرجند به مرکزیت استان خراسان جنوبی!

در پایان جناب رئیس‌جمهور، صبوران کویر را بر سفره عمل میهمان کنید، نه بر گفتار بی‌کردار... .

انتخابات و حق حاکمیت ملت

گزارشی از چهارمین نشست علمی بررسی اندیشه‌های آیت‌الله منتظری

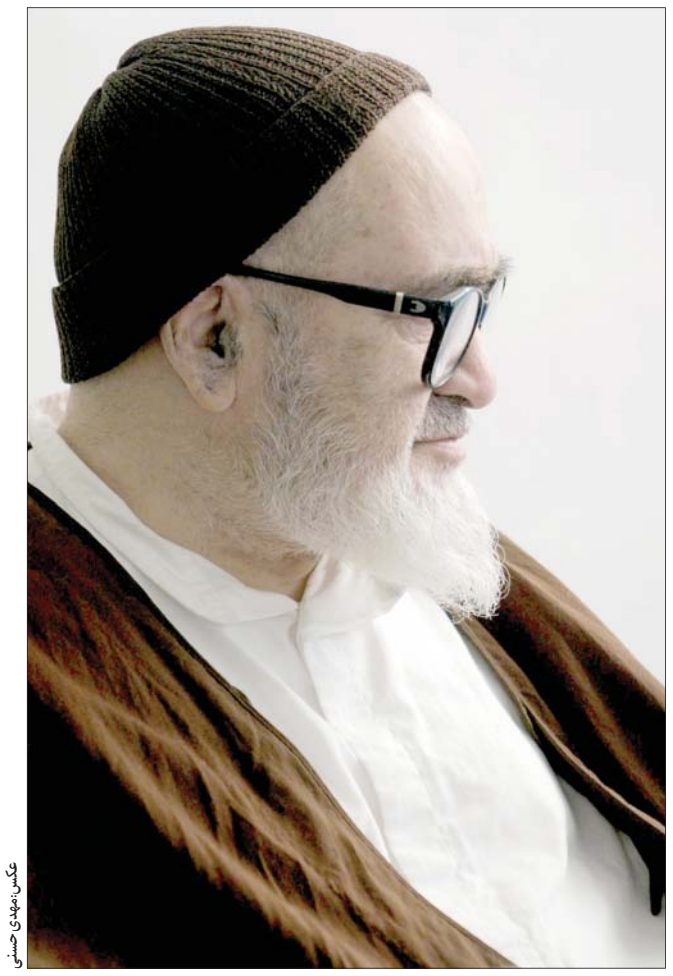

عکس: مهدی حسنی

چهارمین نشست علمی بررسی اندیشه‌های آیت‌الله منتظری با عنوان «حق حاکمیت ملت، انتخابات و نظارت بر انتخابات، با نگاه بر دیدگاه‌های آیت‌الله منتظری» روز پنجشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۳ با حضور جمعی از استادان دانشگاه، روحانیون، چهره‌های سیاسی و اجتماعی، زنان و جوانان در تهران برگزار شد.

فاطمه فرجی، وکیل دادگستری، مجری نشست بود. جلسه با تلاوت قرآن توسط دکتر سعید عرفانی از استادان دانشگاه و نویسنده کتاب «حکمت زندگی» آغاز شد. به‌رغم عدم اطلاع‌رسانی عمومی نشست، برخی از شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی مانند دکتر مصطفی معین، لطف‌الله میثمی، دکتر حبیب‌الله پیمان، خسرو منصوریان رئیس انجمن توان‌یاب، دکتر علی مهرداد از نهضت آزادی، دکتر حاجی‌یوسفی پزشک جراح، ناهید حسن‌زاده کارگردان، فاطمه گوارایی فعال مدنی و ملی-مذهبی، دکتر جمال ساداتیان سفیر اسبق ایران در انگلیس و استاد دانشگاه، مهندس سیدحسین صنیع‌خانی مدیرعامل سازمان مردم‌نهاد همیاران نازی‌آباد، علی اکبرجعفری نماینده مجلس ششم، محمود دردکشان و ده‌ها نفر دیگر از کنشگران مدنی و سیاسی نیز حضور داشتند.

در این نشست که از ساعت هشت‌ونیم صبح شروع و ساعت ۱۲ ظهر خاتمه یافت، عمادالدین باقی، بهرام شجاعی، منصور میرسعیدی، مریم باقی، موحدی‌ساوجی و هادی قابل در سخنانی به تبیین اندیشه‌های آیت‌الله منتظری درباره حق حاکمیت ملت، تعیین سرنوشت، انتخابات و نظارت پرداختند.

عمادالدین باقی، دبیر علمی همایش، در سخنان افتتاحیه، ضمن بیان تاریخچه کوتاهی از اندیشه دموکراسی و انتخابات از یونان باستان تا دوران معاصر و اشاره به اینکه ارسطو و افلاطون واگذاری انتخاب فرمانروایان به رأی توده را موجب تباهی جامعه و به قدرت رسیدن فرومایگان می‌دانستند و این اندیشه در دهه‌های اخیر در نقد دموکراسی دوباره جان گرفته است، افزود: ما امروز وقتی از دموکراسی سخن می‌گوییم، به معنای حق حاکمیت ملی مبتنی بر آرای عمومی است. رأی هویت‌دار و تعریف‌شده دموکراسی غیر از غوغا یا به تعبیر گوستاو لو بون، «انبوه خلق» و توده یا توهم جمعی است که در جامعه‌شناسی از آن بحث می‌شود. ظهور رسانه‌های انفرادی و شبکه‌های اجتماعی این مسئله را پیچیده‌تر کرده و امروزه در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی گاهی لایک و کامنت را هم جایگزین نظر مردم می‌کنند و با استناد به چند لایک زیر یک پست می‌گویند ببینید مردم چه نظری دارند. این تعریف از نظر مردم و دموکراسی بدتر از حکومت فرومایگان خواهد شد. رأی و نظر مردم از طریق صندوق یا به هر شکلی که هویت داشته و معرف باشد، پایه دموکراسی است.

سپس بهرام شجاعی، مؤلف کتاب «مردم‌سالاری دینی»، در بیان مبانی اندیشه مردم‌سالاری آیت‌الله منتظری گفت: از دید آیت‌الله منتظری، اصل اول در روابط انسان در فضای عمومی، حق حاکمیت انسان بر خویش را که وجدانی است، تثبیت می‌کند.

خداوند این سلطه را از او در فضای عمومی سلب نکرده و او را به اختیار خود گذاشته که به ضرورت نظم اجتماعی، به تشخیص خودش بخشی از حق حاکمیت خود را به فرد یا افراد واجد صلاحیت در حدود مشخص و زمان معین واگذار کرده و حق نظارت بر آنها را برای خودش حفظ کند.

سخنران دوم، دکتر منصور میرسعیدی، استاد حقوق دانشگاه علامه طباطبایی، در سخنانی، با عنوان «نفی تغلب» در مورد رابطه دین، سیاست و حکومت چهار دیدگاه را طرح کرد: دیدگاه اول از آموزه جدایی دین از سیاست می‌گوید و اینکه دین هدفش سعادت اخروی و سیاست و حکومت هدفش سعادت زندگی است. دوم، دیدگاهی است که برای دین وجه اجتماعی نیز قائل بوده و معتقد است دین احکامی را برای مناسبات سیاسی و اجتماعی در نظر می‌گیرد و رویکردش بیشتر سلبی است. دیدگاه سوم پا را فراتر می‌گذارد و معتقد است در دین آموزه‌های ایجابی قدرت برای تصدی و نظارت است. دیدگاه چهارم همان نگاه گروه سوم است با این تفاوت که ایده تصدی قدرت به خودی خود نه خوب است و نه بد. اصل وجود قدرت برای بقای جامعه لازم است، اما مهم هدفی است که دنبال می‌کنند. دیدگاه چهارم را آیت‌الله خمینی در نظریه ولایت فقیه به‌خصوص در رویکرد اواخر عمر مطرح کرد و آیت‌الله منتظری آن را گسترش داد. اما دو مبنای نظریه نصب و نظریه انتخاب، نقش تعیین‌کننده‌ای در این دیدگاه دارد؛ یعنی اگر انتخاب مردم را به‌عنوان منبع مشروعیت قدرت بپذیریم، باید به نتایج آن تمکین کنیم. آیت‌الله منتظری اگر از چارچوب شرع برای حکومت سخن می‌گوید، مرادش رعایت محرمات قرآنی است؛ یعنی محرمات فرازمانی و فرامکانی که در قرآن آمده است. اما در مورد شکل حکومت از نظر او، رأی مردم و رضایت و انتخاب مردم اصل است.

مریم باقی، نویسنده کتاب «زنان در جنگ» (حقوق زنان در مخاصمات مسلحانه داخلی و بین‌المللی)، در ابتدا با تعریف حاکمیت ملی تأکید کرد: «قدرت نهایی، تصمیم‌گیری ملت است و قدرت ملت که ابزار اصلی آن انتخابات‌ها و همه‌پرسی‌هاست، منبع مشروعیت حکومت است».

او با اشاره به اصولی از قانون اساسی گفت: اصل ششم، جمهوری اسلامی را با اتکا بر آرای عمومی می‌داند.

او در قیاس شورای نگهبان با قانون اساسی مشروطه، در نحوه انتخاب اعضا و عملکرد و وظایف آن گفت: آن شورا براساس روال سنتی از میان اعضای معرفی‌شده توسط مراجع تقلید به مجلس شورای ملی معرفی می‌شدند، اما این شورا قائم به تأیید مراجع بالادستی است. گرچه شورای نظارت بر قانون در مشروطه هیچ‌گاه درست تشکیل نشد.

مریم باقی در ادامه بیان کرد: اگر آیت‌الله خمینی در دهه ۴۰ مبتکر ولایت فقیه بود، آیت‌الله منتظری شارح ولایت فقیه بود و نیز شورای نگهبان را برای صیانت از رأی ملت در برابر دستکاری‌ها در انتخابات لازم می‌دانست و در خبرگان قانون اساسی در تصویب اصول مربوط به آن نقش داشت، اما کمی پس از استقرار انقلاب، تغییراتی در نگاه‌شان ایجاد شد.

او گفت: علاقه‌مندان آیت‌الله منتظری واقف هستند که نقد، راز مانایی است. و همچنان که به آزادگی، صداقت، صراحت، شجاعت و نظرات ناب ایشان در زمینه حقوق انسان می‌بالند، انتقاد از خود و شجاعت از انتقاد از خود را هم در ایشان یک مشخصه بارز می‌دانند.

مریم باقی در پایان برخی سخنان آیت‌الله منتظری را در کتاب‌های مختلفی که از ایشان برجا مانده درباره نگاه‌های بعدی‌شان قرائت کرد.

آخرین سخنران نشست آقای محمدحسن موحدی‌ساوجی، نویسنده کتاب «دین و جمهوریت» بود. وی در تبیین دیدگاه‌های آیت‌الله منتظری درباره حاکمیت مردم و حق تعیین سرنوشت گفت: با توجه به مکتب آیت‌الله‌العظمی منتظری از منابع دینی (کتاب، سنت و عقل) برای حق بر انتخاب و خطا یا همان حق تعیین سرنوشت، به هشت دلیل می‌توان اشاره داشت. دلیل اول مشیت خدا بر اختیار انسان در انتخاب درست یا نادرست است. خدا هیچ‌گاه نخواسته آدمی در گزینش راه صواب مجبور باشد.

دلیل دوم با توجه به آیات ۸ و ۹ سوره ممتحنه، مشروعیت نیکی و احسان به غیرمسلمانانی است که به خاطر دینداری مسلمانان با آنان قتال نکرده و آنها را از کاشانه خود بیرون نکرده‌اند؛ چراکه سلب حقوق بنیادین ازجمله حق انتخاب با احسان و دادگری هماهنگی ندارد.

سوم، فحوای قاعده الناس مسلطون علی اموالهم است که به قیاس اولویت بر تسلط انسان بر جان و فکر و اندیشه‌اش دلالت دارد.

چهارم معاهده پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله و سلم با غیرمسلمانان ازجمله مشرکان در مدینه است که حقوق آنان را تضمین کرده است. پنجم شرایط سیاسی است که برخی قبایل هنگام پذیرش اسلام با پیامبر داشتند و مورد پذیرش آن حضرت قرار می‌گرفت. ششم اختیار غیرمسلمانان در پذیرش اسلام پس از دعوت به آن است. هفتم روایاتی است که بر بیعت مردم با حضرت مهدی علیه‌السلام و نیز بر حکومت آن حضرت براساس رضایت مردم دلالت دارد.

و هشتم اعتبار سیره‌های مستحدث براساس دیدگاه آیت‌الله منتظری است که در صورت عدم مخالفت با شریعت اعتبار دارد.

در پایان، آقای هادی قابل به‌عنوان اختتامیه نشست با اشاره به سوابق برگزاری این سلسله نشست‌ها و تشکر از دست‌اندرکاران و میهمانان نشست و میزبان افزود: ما به‌عنوان شاگردان استاد فرزانه‌مان مرحوم آیت‌الله منتظری وظیفه داریم تا هر آنچه از اندیشه‌های ایشان، چه در درس‌ها و چه در دیدارهای خصوصی دریافت کرده‌ایم، برای نسل حاضر و آیندگان بیان کنیم. نباید نظرات روشن و آینده‌نگر و راهگشای ایشان را به فراموشی بسپاریم. ما در برگزاری این نشست‌ها مشکلات و موانع بسیاری داریم و به خاطر نگرانی از جلوگیری از برنامه نمی‌توانیم اطلاع‌رسانی قبلی کنیم و از اینکه در فضاهای محدود و با امکانات اندک نمی‌توانیم از خیل مشتاقان و شما بزرگواران به‌طور شایسته پذیرایی کنیم، عذرخواهی می‌کنیم.

از جامعه

چرا حکم قاتل «الهه حسین‌نژاد» اجرا نشد؟

مهر: وکیل اولیای دم مرحومه الهه حسین‌نژاد گفت: با رد درخواست ماده ۴۲۸، اجرای قصاص قاتل الهه حسین‌نژاد به پرداخت تفاضل دیه از سوی اولیای دم موکول شد. امیرحافظ سلیمانی، وکیل اولیای دم الهه حسین‌نژاد، درباره علت تأخیر در اجرای حکم قصاص بهمن فرزانه، قاتل این پرونده، توضیحاتی ارائه کرد. او گفت: «در پرونده قتل الهه حسین‌نژاد، درخواست اعمال ماده ۴۲۸ قانون مجازات اسلامی از سوی اینجانب به دادستان اسلامشهر ارائه شد. دادستان پس از بررسی، این درخواست را به ریاست کل دادگستری و سپس به دفتر ریاست قوه قضائیه ارسال کرد. با این حال، تصمیم‌گیری نهایی درباره پرداخت تفاضل دیه از بیت‌المال در اختیار رئیس قوه قضائیه است که با این درخواست موافقت نشد». سلیمانی افزود: «در پی موافقت‌نکردن با پرداخت تفاضل دیه از بیت‌المال، میزان تفاضل دیه به وکیل و اولیای دم ابلاغ شده است». او ادامه داد: «سخنگوی قوه قضائیه روز سه‌شنبه ۲۵ آذرماه در پاسخ به پرسشی درباره آخرین وضعیت این پرونده اعلام کرد که پرونده اجرای حکم قاتل الهه حسین‌نژاد آماده اجراست و تنها مانع موجود، پرداخت تفاضل دیه توسط اولیای دم است». او همچنین از ارسال فرم اعمال ماده ۴۲۸ قانون مجازات اسلامی با نظر موافق دادستان اسلامشهر به معاونت قضائی خبر داد: «خانواده الهه حسین‌نژاد توان مالی در پرداخت تفاضل دیه را ندارند؛ همه زندگی این خانواده یک واحد آپارتمان بسیار کوچک در اسلامشهر است که در آن سکونت دارند. فردا شنبه یک درخواست و اعتراض را درخصوص عدم توانایی خانواده الهه در پرداخت تفاضل دیه ثبت می‌کنیم». گفتنی است؛ پرونده قتل الهه حسین‌نژاد، دختر ۲۴ ساله اهل اسلامشهر، از زمان اعلام مفقودی تا کشف جسد در ۴ خرداد ۱۴۰۴، شناسایی قاتل، برگزاری جلسات دادگاه و صدور حکم قصاص نفس در ملأعام، به یکی از پرونده‌های مهم جنایی سال‌های اخیر کشور تبدیل شده است.

ابتلای یک میلیارد نفر در دنیا به چاقی

رئیس هیئت‌مدیره انجمن دیابت ایران از تولید داروی نوترکیب درمان دیابت و چاقی خبر داد و گفت: «کاهش چاقی ۱۲ درصد ریسک بروز سکته‌های قلبی و مرگ ناشی از آن را کم خواهد کرد». سعید کلباسی با بیان اینکه چاقی معضل جدی جامعه است، ادامه داد: «چاقی سبب بروز سرطان‌های مختلف در بین افراد خواهد شد و با کاهش چاقی ۱۲ درصد ریسک بروز سکته‌های قلبی و مرگ ناشی از آن کم خواهد شد». علیرضا استقامتی، رئیس دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز با بیان اینکه اکنون یک میلیارد نفر در دنیا مبتلا به چاقی و ۵۹۰ میلیون نفر دیابت دارند، گفت: «داروهای جدید برای پیشگیری از بیماری قلبی و عروقی و کبد چرب و مشکلات کلیوی مؤثر هستند».

جدول ۵۲۲۴ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- از پرندگان زینتی خانگی که توانایی سخن‌گفتن دارد- نوعی شیرینی خامه‌ای ۲- پیشوند سلب- ترانه- دارای رفاه و آسایش- درخت زبان گنجشک ۳- معجون- نوعی قایق پارویی- از نام‌های پیامبر اسلام(ص) ۴- درخت همیشه‌سبز- بینی- دلواپسی ۵- مجلس شادی- نظام یکپارچه معاملات ارزی- گیرنده امواج تلویزیونی ۶- کندن گل- تباه‌کننده- روز عرب ۷- شب‌زنده‌داری کردن- خلاصه عنصر جذاب خبر- ایشان ۸- مشعل جوشکاری- بازگشتن- آتشگیره- روشنایی ۹- رمانی نوشته رضا امیرخانی- عقیم- بدون دقت لازم ۱۰- دستاویز- معادل فارسی امکان- قطعه موسیقی برای سه نوازنده ۱۱- آب گوارا- پروردگار ما- ثروت و دارایی ۱۲- نافع- شیرینی سوغات تبریز- پدر عرب ۱۳- خداوندی- نفی‌کننده- عنکبوت ۱۴- نوعی حلوا- شهری در خراسان رضوی- تفرجگاهی در شمیرانات تهران- دست شکسته! ۱۵- منسوب به یمن- آلبومی با آواز عبدالحسین مختاباد.

عمودی:

۱- پدر علم جغرافیا و کارتوگرافی ایران- فرستاده‌شده ۲- رشته‌ای در تیراندازی با کمان- فلسفه اسلامی- اندازه صدای هر سیستم صوتی ۳- راننده درشکه- عددی دورقمی ۴- بخشنده- قدرت- تکیه‌دادن ۵- توانا در خلق آثار هنری- در حال جوشیدن- چهار من تبریز ۶- قدم یک‌پا- مذهب بومی ژاپن- آدم بی‌عار ۷- محروم- در توضیح کلام به کار می‌رود- نیتروژن ۸- از اصول دین اسلام- از بالا به پایین دید داشتن ۹- همسایه عمان و عربستان- جای بلند- قطع‌کردن ۱۰- گیاه رنگرزی- فرزندانی که از یک پدر و مادر نیستند- راهی که به آخر نمی‌رسد! ۱۱- درهم‌پیچیدن- باتلاق- حقیقی و واقعی ۱۲- پاکی- از پادشاهان ساسانی- حیوانی که ضامنش امام رضا(ع) است ۱۳- از نام‌های حضرت فاطمه(س) به معنی بسیار مهربان- نامه بلند ۱۴- شهری در گیلان- آشکار و نمایان- آغاز ۱۵- دوربین فیلمبرداری قابل حمل- سازی زهی.

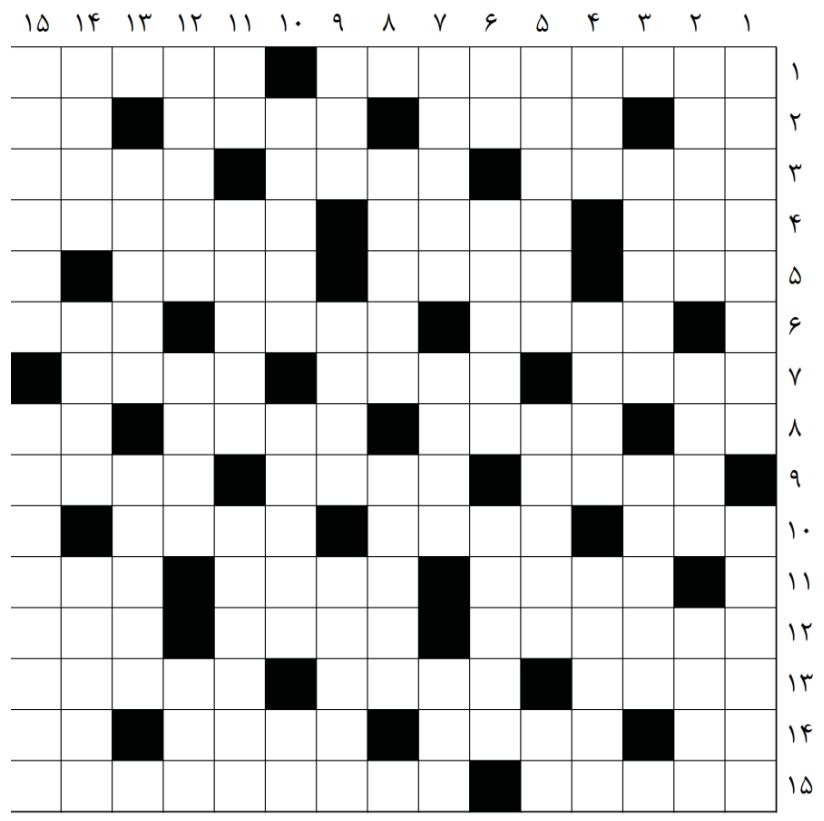

حل سودوکو ۴۲۱۹

۸	۶	۳	۴	۹	۲	۷	۱	۵
۴	۹	۷	۸	۱	۵	۳	۲	۶
۲	۱	۵	۶	۷	۳	۹	۴	۸
۷	۲	۶	۳	۵	۱	۴	۸	۹
۳	۵	۹	۷	۸	۴	۱	۶	۲
۱	۸	۴	۲	۶	۹	۵	۷	۳
۶	۳	۲	۵	۴	۷	۸	۹	۱
۹	۴	۸	۱	۳	۶	۲	۵	۷
۵	۷	۱	۹	۲	۸	۶	۳	۴

۵	۹	۸	۳	۷	۲	۱	۶	۴
۷	۴	۲	۶	۱	۸	۵	۹	۳
۶	۱	۳	۵	۴	۹	۸	۲	۷
۸	۲	۹	۷	۳	۴	۶	۱	۵
۳	۷	۵	۲	۶	۱	۹	۴	۸
۴	۶	۱	۹	۸	۵	۳	۷	۲
۲	۳	۶	۱	۵	۷	۴	۸	۹
۱	۸	۷	۴	۹	۳	۲	۵	۶
۹	۵	۴	۸	۲	۶	۷	۳	۱

حل جدول ۵۲۲۳

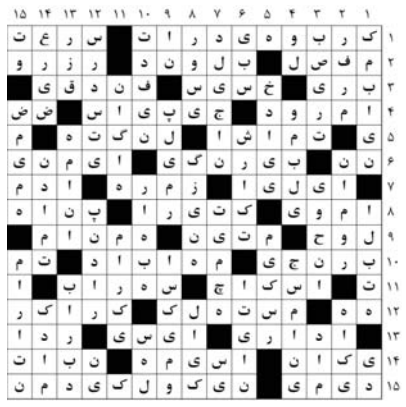

سودوکو سخت ۴۲۲۰

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۹	۱				۵			۴
			۷					
		۷		۸		۳	۹	۲
	۸			۶		۴	۳	
۱								۵
	۳	۶		۵			۲	
۸	۵	۹		۳		۷		
					۷			
۲			۸				۵	۳

سودوکو ساده ۴۲۲۰

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۳		۶			۷			۸
	۲							۴
	۵				۱	۷		
			۸		۶		۳	
۸	۳						۵	۹
	۶		۷		۵			
		۳	۴				۷	
۶							۴	
۱			۶			۲		۳